

nemeerigu prahhi. Angli ar leelu wehribu fka-tahs uj firstu Bismarku, ko tas schini leetä sozibis un ihpaschi tagad, kur bijuse triju keisaru satifchanahs un winam ari draudsigi faruna-ichanahs ar Franziju. Kahda Franzuschi avise is Berlimes pafuehd telegrafa finu, kura sagits, ka Wahzijas valdiba nedomajuse loti stingri isturetees pret Angliju Egipites leetä. Tid dauds schim brihscham par leelwalstju istureschanos Egipites leetä.

No 2. septembra sahlot Spanija isplatijuisees finu, ka Alikanti (Spanijas pavalst) iszehlusees koleras fehrga. No eesahkuma wifur Alikantes eedfishwotajus sagraba leelas bailes no bref-migas fehrgas, tad lauschi prahts druszin sahka apmeerinatees un apmeerinaejes sahka kurnet par to, ka robeschas netikuschas kreetni apsargatas, ta ka kolera warejute par robeschahn eetift Spanija. Alijies sawas lapas ihnebma ofus un ihwus rafstus, ihmjeotees us koleri, kas deesgan lasitajus darija nemeerigus; beigas tila nosuhiti ahrestes us Alikanti un te nu israhdi-jahs, ka tu nemas nebjia iszehlusees koleras fehrga. Pebz tureenaa politicas prateju spreedumeem schahda fina par koleras iszehchanos tilu isplatita no dascheem politicas partiju pee-kreiteejem.

Starp Franziju un Kihnu, ka lasitajem finams, pastahw naids, no kura war iszeltrees pilnigs larsch. Daschas avises finu, ja starp Kihnu un Franziju iszeltos kaesch, tad weegli waretu no-tiktes, ka Japane pfeebredotos Franzijai. Schahda pfeebredoschana ihpaschi nepatiku Anglijai. Angli avises tagad plaschi nem iszklai-drot, ka Japane ne us kahdu wifsi nederetu pfeebredotes Franzijai, Japane wajogot isturet draudsbu ar Kihnu ka ar sawu tuvalo kaminu walsti, seischli andeles pebz Japane ja-usturot draudsbu ar Kihnu.

Schahdi wahrdi deesgan prahigi isleekahs, to-mehr kad ar leelaku usmanibu lafa Angli avises, ar kahdu dedsbu un laislibu winas nem iszklai-drot draudfigi faitscham starp Kihnu un Japani, tad gribot negribot tam domahn jaapekerahs, ka Angli avises pihlahs Japane eetelt, ka ta Franzijai kare ar Kihnu nepeebredotos. Schahda zenschanahs ari weegli iszlaibrojama. No wifahm Eiropas walstii, kurahm Afsja kahda eesvehja, ir Anglijai ta leelaka eesvehja deenwidus Afsja. Ja nu Franzija ar Japani fabeedrotos un zaur scho fabeedribu ari weeglaki pahrewaretu Kihnu, tad Franzija nahktu ar laiku pee seelakas eespehjas Afsja un tas nu Angleem nepatih, tapehz wini ar sawas avises dod padomu, lai Japane ar Franziju nefahltu pret Kihnu sa-beedrotees.

Sawa laikä sinojam, ka Pruhfijas waldbas farunashchanas ar pahwesta waldbu, lai waretu sawa starp islihgt, ihmjeotees us katolu basnizas leetu, us kahdu laiku bij aptureta; tagad atkal finu daschas ahfemes avises, ka farunashchanahs starp Pruhfijas waldbu un pahwesta waldbu eesahcta. Bit taktu schi farunashchanahs ainsems katolu basnizas leetu, to nu slaidri nesin, bet laikam raudsibis islihdsinates par atzelteem bis-lapeem Pruhfija. Waj schi leeta nahks pee pa-ligas islihdsinachanas, tas geuhti zerans, jo Pruhfijas waldbu jam dauds freis mehginajuse ar pahwesta waldbu islihgt, bet libds schim tas wehl naw notizis. Waj tad scho reis labati

Par walsits weetneeku zelschanahm Wahzijas runajot japeemin, ka Hamburga pa leelakai dala peelkrih brihwpahrtigem un sozialdemokrateem un ta tad zercams, ka tur no schihm partijahm ustahditee landidati tils ewehleti.

Wihnes avises rafsta, ka no Franzijas pufes tilu ispanista fina, ka Ismails-pascha, ihmchais Egipites kediws, alkas tilschot eezelts par Egipites waldneku. Austriaas politicas wihri par scho finu sawas domas ne-issala, proti waj schi fina pateeja jeb ne. Ka finams, tad Ismails-pascha jam kahdu laiku isturahs Austriaa. No Ismails-pascha ari schini leetä newar nekahdas flaidras atbildes dabut, ka tas ari zitadi nam fagaibams. Turklaht ari nebuhtu no wina gubri, ja winsch issazitos, ka gribot atsal tilt par Egipites wald-neku; dascham winsch pat tejis, ka negribot tilt par Egipites waldneku. Baar schahdu isturechanos Ismails-pascha isleekahs besparteifss un waretu ahtrali tilt eezelts par Egipites wald-neku. Ja notiktos, ka Ismails-pascha tilku ustahdits par Egipites waldneela kandidatu, tad Austriaas politicas wihrem arweenu wehl laika, issazit par wina sawas domas. Tagad wini zeestch tilu, it labi no prasdam, ka napat minetä finu no Franzijas pufes isplatita, lai dabutu finat, kahdas domas buhtu Austriaas politicas wihrem, ja Ismails-pascha tilku ustahdits.

Bulgijas brihwpahrtigem partijas wadoni sveht-deenu noturejuschi sapulzi, lai waretu sawa starp pahrspreet, ar kahdeem libdskeem buhnt strah-dajams pret jauno, no garibhneekem fastabditto skolas likumu. Wini tais domas weenojuischees, la wifseem partijas lozefleem weenprahigi jatuhahs kopä, lai pee tautas weetneeku zelschanahm dabutu jo wairal weetneeku eezelt is fava widus. Brihwpahrtigee nodomajuschi turetees pee teen wahrdeem, ka laizida walsti no garigas walsti (basnizas walsti) ejot schikrama.

Geschmes finas.

No Beijas un Kolberga pagasteem, Alulnics braudse. "Maleena paleek maleena, no tureenaa jaw nelas labs na fagaibams," ta daschs labs, kas pehdeja laika ar maleena nam tuval eepafines, buhs issauzees. Bet ta tas wis na. Dascha fina maleena ari libdsinajahs wibeenai — ihpaschi pehdeja laika atihstibas fina, krea ta kreetni foli us preefchii gahjuse un wibeenai blakus stahjusees. — Ta par peemehru, es dabuju dsirdet, la pascha maleenas nolakti, proti Beijas un Kolbergu pagastu-nama, 2. septembri tureenaa jaultais. un wihru-koris, sem waretu teilt, pagastu-skolotaja Anderson fga madijchanas, is-rihloschot laizigu konzertu. Wairal no sinfahribas dsilts, dewos kahdas 60 werstes leelo strehki turp, gribedams perfonigi pahrllezzatees, waj teesham iee ta dehmetee "maleneefchi" ari no konzerta isrihloschanas ko prot? Es nonahzu-jeb labati fakt nobraugu — pehzpusdeena plst. 4 turp, kur publikas bij jaw labs pulzinsch ee-radees un nahza arweenu klast. Programas bij gan konzerta eesahluus pehzpusdeena pulstien 4 noliks, bet stundu wehlak, plst. 5 tila eesahfts, jo publila arweenu wehl pawairojabs. Dseeda-taju koris bij peeteekoschi leels. Konzerts tila atlahts ar kreevu tautas himmu "Boze, Iapa xpan." Pebz tam yirmo dseefmu "Deew, swichti Widsemi," dseedaja jaultais koris. Harmonija pee schahs dseesmas bij loti laba, tilai tempo pee pirmä panta negahja wifai droshii.

5) Kartufeli now augsta laudse jeb tschupä jafaber, lai tahda pahreleeks filums nefazehahs.

6) Kartufeli ir arweenu kahdas reis ja pahre-wanda, ja pagrabä usglabati, un fasirguschee, fo pee tam atrod, ja-isnem.

7) Kad Kartufeli, truhkstochas pagraba ruhmes deht, bedres jaglabä, tad pee tam buhtu ja-eewehro schahdi nosajijumi:

a. Bedres buhs tos tilai 3 libds 3 1/2 pehdas

augstu un 7 pehdas plati fabehrt, un eesahft

ar mas semes apseg.

b. Kartufelus rups ruhpigi ar salmeem apseg,

un bedres zaurumus eetaist, kam no rudens

pufes wehl japaleek wakä, lai webbinashana

waretu kahrtigi notilt.

c. Wehlak, kad fals tuwojahs, un lai austums

kartufeleem nepeektuhu, zaurumi ir ar lapahm

un falmeem ruhpigi ja-aishahsch.

Kartufelus mehds paglabat waj nu pagrabs,

waj ari bedres. Labatu usglabashanas weetu

par pagrabi jaw newaram ufeet. Pagrabs nedrikht kartufelus nelad beefti fabehrt, ka

3 pehdas. Ja laits wehl ir arweenu filts, tad

duriw is logi jatuv wakä, lai pagrabi gaisi

ar lauka gaisi pastahwigi mainahs. Pahr 6

libds 8 grahdeem nedrikht pagrabs buht filts.

Ari seem', lehnä laikä, kad fals na wahl

stiprs, wajaga to wehdimat. Wifas weetä, kur

kartufeli fabehrti beesi, tee fasilst drihsal ween,

un mitrumis ronahs ahtri ween eefschä.

Ne wajaga ari peemirst, pee fulta laika seemä logus

un durwis ta aishuhvet, ka newar saltums

speestees eefschä. Pee pahrllezigi stipra sala

wajaga kartufelus, kas bedres usglabati, ar

stalta mehleem apseg. Ja filums pahri par

Turpretim nahlamas dseesmas, tilpat jaultajä, la wihru-kori, ijdehahs toti brangi — ihpaschi halsu usswehrschana, piano un forte weetä bij toti teizama. Dseedatas tika pawifam kahdas 14 dseesmas — pa leelakai dala tautas dseesmas.

"Sauls meita kronus pina" dascha weelä tihri neharmoneja, un schi dseesmas ihpaschi tihras harmonijas pagehr, ja negrib nepatihlami aishahrt dascha musicaligas aujs. It seischli brangi tika apdeodata Beethowena "Swehta naltz."

Pee schihs dseesmas bij jadomä, ka dseedatajä paschi juhtahs no schihs dseesmas idejas dsili aishahrti. Un teesham, ja scho dseesmu grib pa-

scha Beethowena garä, ar pilnu teksta nosihmi un paschi graudi ari fiktati un farukuschi. Da-

pat ari eefetee ruds nepehji lahguu fadihgt un dauds sechlas grandinu isnihkst, ta ka ruds sehjas tihruumi isleekahs gluschi nedishwi — peleki. Zeribas tadeht us nahlamu maisti toti wahjas.

Wehl jo leelaku labatilscham uka schi, reguwa pee publikas pate pehdej solo dseesma "Waj reds, ta krehla metahs," kuras solo weetü discheni puschkoja kahdas fundes peemihiga balsi. Ne-

warnu atstaht ari nepreminejis, ka pee schihs peh-dejä dseesmas, solo weetä otreisigas dseedachana-

nas, notila drusku nepatihkama balsa peetruh-schana, kas waj nu zaur peepeschu aishahrtibam jeb balsa peekuschanu zehlahs, bet azumierli zaur

dirigenta weissli tika islabota un tamdeht nebuht ne-atspehloja paschas dseesmas daitumu. Schi

dseesma it seischli no publikas ispelijahs alkahr-tocham, bet brihnumis, ka pats dirigenta lunga to tuhlin ne-eewehroja, bet tilai wehlak, konzerta beigas, kad publikas leelaku dala jaw bij iskhiduuse, us daschu preefchijuma, scho janku dseesmu atkahrtoja. — Ta tad wispahrigi nemot, dseeda-

schana isweizahs gluschi teizami un publikas bija ar konzerta resultatu pilna meerä. — Schi kon-

zerta eenehmuis — ta man tika stahstis — bijis nolents preefch jaunbuhwejamas skolas ehrelehm. Genahkunam, pebz publikas skot, wajadseja buht toti labam. Us weesigo sadishwi ari buhtu labprah palizis, bet attahkuma deht nebij eespehjams ilgali isturetees — bij jadobahs zeta.

Gaujma aleets.

No Kursemes angshgala. No tureenaa "B." dabijuje schabdu rafstu: Muhsu "Augschgal" leekahs no wifseem pawifam aismires buht. Jo

tuval "semes galan", jo masak isglithibas, rojibas un zenibas, bet jo wairal tumibas kluusums un tuhribas. Kameh wifas Latvijas malas manama stipra kustechanas, tilmeh mehds wehl zeesham un suolam apalsch dauds un daschadeem wezlaiku slogeem un nelahgumeem.

Laufhu dumjiba un tuhriba, un waretu teilt, ari glehwiba eet sche dascha fina pahral par zil-

weleem atlanti mehru. Un sateet, waj ta naw leelaku nulliba un glehwiba, kad zilwels neprot sawas teesibas walskat? Ta, neslatot us augstas waldbas likumu, pebz kura wifahm walsti tee-fahm un waldehm neween atlauts, bet peenah-

lahs walsti farunashanas west un usdot krodsneekem, nopeahki no latra eebra-zeja Schihda un Tschigana pa. Bet it ihpaschi usmanibu deretu gress us latru naktis brauzeju pa leelakeem zeteem. Lailekti jaw dauds sech-

lahts iszajizches par sangu pafu un apdroschina-schana beedribu dibinascham. Buhtu teesham laiks, reis scho waj to schi leetä darit. Bes puhlehu un weentris pafauls nelas naw pa-

nahkams.

Ilmajas basnizu nakti no 7. us 8. augusti apmeklejus kahds noscheljams weesis; zaur logu eelhdis, tas fajirtis ehrgeles no pirmas gandribs libds pehdigai stabulei ar giriw suolaks, ta ka wifa basnizas grihda ar tam bije eesahfta. Par laimi peggulneeks scho troksni isdirdis, sadabujis palihus, un ta waino notehruhchi. Schis ejot ta pascha pagasta loezelis un prahita jujis. Kahduus gabus atpaka tas pats zilwels kahda nakti pee chegelehm un altara minetä basnizas ejot jaw leelu kahdi pa-darijis, un tagad wehl folijis Bunkus un Durbes

nizinaschana un sawu teešbu pulgošchana noteek no mums pascheem, bes masalas majadisbas un azim redot par kahdi, tad tas gan bahrgi no-rahjams un sodams, jo zaur to noteek arween dauds nejapraschana un kaweschanas. Un wifas leetä wifseem — tilpat walsits lozelkem, ta preelchneekem — amata - wihrem — japatau-jahs uj weena wihra — pagasta krihweri.

Mehs nemas wairs newaram atminetees peh-deja leetus un wifa daba pee mums tadeht tagad isleekahs ka nowihlu, istwihlu un pamiru. Nekur spieguma, nelur loschka satuma. Sinams, ka wasaraaja wifur zaur to stipe zetusti un pa-

nihlu. Weetahm til ihsi stumburini manami un paschi graudi ari fiktati un farukuschi. Da-

pat ari eefetee ruds nepehji lahguu fadihgt un dauds sechlas grandinu isnihkst, ta ka ruds sehjas tihruumi isleekahs gluschi nedishwi — peleki. Zeribas tadeht us nahlamu maisti toti wahjas.

Wehl jo leelaku labatilscham uka schi, reguwa pee publikas pate pehdej solo dseesma "Waj reds, ta krehla metahs," kuras solo weetü discheni puschkoja kahdas fundes peemihiga balsi. Ne-

warnu atstaht ari nepreminejis, ka pee schihs peh-dejä dseesmas, solo weetä otreisigas dseedachana-

nas, notila drusku nepatihkama balsa peetruh-schana, kas waj nu zaur peepeschu aishahrtibam jeb balsa peekuschanu zehlahs, bet azumierli zaur

dirigenta weissli tika islabota un tamdeht nebuht ne-atspehloja paschas dseesmas daitumu. Schi

dseesma it seischli no publikas ispelijahs alkahr-tocham, bet brihnumis, ka pats dirigenta lunga to tuhlin ne-eewehroja, bet tilai wehlak, konzerta beigas, kad publikas leelaku dala jaw bij iskhiduuse, us daschu preefchijuma, scho janku dseesmu atkahrtoja. — Ta tad wispahrigi nemot, dseeda-

schana isweizahs gluschi teizami un publikas bija ar konzerta resultatu pilna meerä. — Schi kon-

zerta eenehmuis — ta man tika stahstis — bijis nolents preefch jaunbuhwejamas skolas ehrelehm. Genahkunam, pebz publikas skot, wajadseja buht toti labam. Us weesigo sadishwi ari buhtu labprah palizis, bet attahkuma deht nebij eespehjams ilgali isturetees — bij jadobahs zeta.

Gaujma aleets.

No Kursemes angshgala. No tureenaa "B." dabijuje schabdu rafstu: Muhsu "Augschgal" leekahs no wifseem pawifam aismires buht. Jo

